

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Váradi-utca 2037. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

Vörösmarty leánya.

Debreczen, márcz. 16.

— „Magyar hölgynek születni nagy és szép gondolat!” — énekelte Vörösmarty, — palotahölgygyé kineveztetni pedig nagy és szép... elégtétel, — tegye hozzá a miniszterelnök.

Mert Vörösmarty Mihály leányának, Széll Kálmán miniszterelnök feleségének palotahölgygyé való kinevezése még sok palota-forradalmat előzhet meg. Ha a miniszterelnöki nagy Lloyd-palotában némi forradalmat okozott, az legföljebb örvendetes lehetett.

Lehet e kinevezetésnek közvetett jelentősége is; mi nem ismerhetjük félre a fejedelem elhatározásának némely momentumait, amelyekben egyszerre nyilvánul meg a bölcs tapintatosság és a legnagyobb gyöngédség. Mi csak a kitüntetés örvendetes hatását konstatáljuk e helyen.

Öröndetes hatást keltett pedig, mert egyuttal annak is jele, hogy az udvar teljesen szabadelvű fölfogást teljesít ebben az esetben is.

Oly szabadelvű fölfogást, mint a minőt a dicső emlékü Erzsébet királynő tanusított, legbizalmasabb barátnői sorába és ugyan e magas polcra emelvén az egyszerű magyar nemes leányát, Ferenczy Idát. Nem tekintett egyebet e lelkes honleány egyéniségében, mint a szellem fenkölttségét, a szív nemességét és talán az akkor bilincsek közt szenvedő, szerencsét-

len magyar nemzet iránt való törhetlenül érzett hűségének magasztosságát.

Királyunk e kitüntető elhatározása valóban a feledhetetlen, nagy királyné szellemében történt. Erzsébet királyné a honleányi és női erényt mindenek fölé helyezte, mindenkor kitüntette és ami előkelőséget, fennköltséget a szívben fölfedezett, azt a magasba helyezte és tündöklő példaképpen ragyogtatta.

Semmi ok sem foroghatott fönn az iránt, hogy e miniszterelnök, Széll Kálmán hitvese ne részesüljön a magyar hölgyet érhető legmagasabb megkülönböztetésben, mert ama kiváló tulajdonságok mindenikében bővelkedik.

A magyar női erény saját jutalmát találhatja föl e kitüntetésben.

Am Vörösmarty Mihály leánya az, a ki a monarchia leghatalmasabb családjainak hölgyeivel egy rangnak íteltetett e kitüntetésre. A németek csak így örvendének, ha p. o. Göthe leánya részesült volna a legmagasabb kegy ily megnyilatkozásában. A magyar Göthe, Vörösmarty leánya kitüntetéséből nemcsak férjére, a jog, törvény és igazság államterfiára hullott fény sugar, hanem a nagy költőre, aki a nemzet régi dicsősége felett borongott, a magyar a haza rendületlen hűségére intett és forró imában esdekelte:

Isten, királyok Istene,
Emeld föl hozzánk a király szivét!

A király szive a mienk, együtt érez

nemzetünkkel, kegyével halmozza el azokat, a kik érdemlik; kegye kiterjed még azok szeretteire is, a kiknek munkásságát hasznosnak találja a hazára nézve, hűségének a trón iránt és önfeláldozónak a sok, sok megpróbáltatással járó kötelességek teljesítésében.

Széll Kálmán hitvesének, Vörösmarty leányának kitüntetéséhez őszinte szívből kívánunk szerencsét a miniszterelnöknek.

A magyar király eltalálta annak módját, hogy jutalmazhatja meg ezt az önzetlen hívét. Ő maga nem kér jutalmat, örömebb hoz áldozatot, ám ki mondhatná el magáról, hogy nem tölti el szívet jóleső érzés, ha szívéhez közel álló lények megbecsülését, boldogító örömet tapasztalja!

Gáspár Imre.

A háboru. Salisbury, mint egy londoni távirat jelenti, már közölte a bur köztársaságok elnökeivel az angol békefeltételeket, a melyek a következők:

1. A bur köztársaságok föltétlen meghódolása, a mi minden további béketárgyalásnak előfeltétele.

2. A bur köztársaságok függetlenségének elvesztése.

3. A bur köztársaságoknak angol gyarmatokká való átváltoztatása.

4. A két bur köztársaságnak ideiglenesen katonai közigazgatás alá való helyezése.

5. Később helyi kormányzóságok beren-

DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

MEREDEK SZÉLÉN.

Fenn égő nap; ott lenn kékklő erdő s rétek;
Zajló lelkem mélyén gög és áhítat;
Az a nap leszáll majd, ámde újra feljő,
Az erdő elsárgul, de megint kihajt.
Mindezeknek czélja hol van hát? Oh hol van?!
Szóljatok ti fényes, dus káprázatok!
Mindentől szakadni! — Mindörökre válni! —
Térdepeljete le s imádkozzatok.

Imádkozom én is. Semmi sem való itt,
Mert minden csak a percz látszatából áll;
Egy pillanat szüli a másikat, úgy mint
Ezredév a más: itt élet, ott halál.
Nincs itt bölcsesség, csak megadás; hiába
Minden vergődés, mert rejtve a nagy ok,
Rejtve örökké, hogy: hát miért is lenni, —
Térdepeljete le s imádkozzatok.

Imádkozom én is. Nem tudok mást tenni,
Ha magamba szállok s érzem: mi vagyok;
Érzem semmiségem s tudom, hogy fölöttem
Mi jó láthatatlan, fényes nap ragyog.
S mélyen sejtem, hogy az égő napokon túl
Égnek bizonytalán még lángolóbb napok,
S hogy e lánczolatnak nincsen soha vége, —
Térdepeljete le s imádkozzatok.

Imádkozom én is. Jól esik lelkemnek
Ez a megalázás, e beolvadás;
E beolvadás a zűrös végtelenbe,
Mely maga az Isten, mi is volna más?
Igen, mert hisz érzem, hogy e perczben én is
Megistenülök és szárnyakat kapok,
Mikkor beszáguldom a nagy mindenséget, —
Térdepeljete le s imádkozzatok.

Imádkozom én is; megadom magam, mint
A ki nem tudom, csak sejtem végzetem;
Sejtem, hogy én nékem lenni kell s hogy czélom
Ő ismeri csak s én nem ismerhetem.
Nem ismerem, nem is akarom ismerni,
S kiszabott utamon híven haladok;
Nem fogok, nem soha ellene lázadni! —
Térdepeljete le s imádkozzatok.

Imádkozom én is. Minden változó itt,
Minden elmulandó, tűnő, roskadó;
Semmi sem nagy itt, és semmi sem kicsiny, mert
Minden szétmáll s oszlik mint a kő s a hó.
Gyarló vagyok én is testben és lélekben,
Mig majd fáradt göggel összeroskadok.
Csak te vagy, oh Isten, örök s változatlan! —
Imádkozom! Ti is imádkoztatok!

Benedek Aladár.

Tíz év múlva.

— Irta: G. Büttner Julia. —

A gyermekek közül csak a két legkisebb leányka telepedett le Ticeza lábához. A többiek Béla, mikor megérkezett, becsalta egyik szobába, ott rájuk zárta az ajtót s a kulesot magával hozta.

Még azok onnan kiszabadultak, addig el akart készülni.

— Épen ma tíz éve, mikor engemet itt vigasztalt, kezdé a fiatal leány mellé ülve. Tudja e, Ticeza, miért bántódtam akkor?

— Tudom. Hallottam.

— No persze, Iona elbeszélte bizalmasan mindenkinek. Elkezdve a jegyesén, a vőfélyén, végre magának, a kis gyermeknek is elmondta.

— De maga legalább kérdezte tőle, hogy mi bajom van?

— Én sohasem kérdeztem tőle. Mert soha nem is mondtam el senkinek, hogy maga itt sirt.

— Nem mondta el? De hisz maga akkor még csak egy csepp baba volt?

— De én azt mondta nekem, hogy ne

dezése, a milyen Angliában is van, úgy hogy Dél Afrika egyetlen britt birtokká fog átalakulni.

Helytelen ruházkodás.

Debreczen, márczius 16.

Korunknak még leglelkesebb bámulója is beismeri, hogy a művelődésnek az a nagy foka, amelylyel oly fennen dicsekszünk, sok tekintetben viseli magán a mesterkéltséget, természetellenesség, ugyszintén az izléstelen balgaság jellegét. Aki p. o. a ma, kivált a nagyvárosok ugynevezett jobb körében álló társaséletet nyitott szemmel és világosan látó elmével szemléli, — itéli meg, — bizonyára fölismeri ebben a terpeszkedő izléstelen és tartalmatlan üresség jellegét. A társaséletre bizonyára nagy szükségünk van. Az észszerű, lelkes és kedélyes társasélet természetes szükségünket elégíti ki, felüdít és megfiatalít. A társaséletnek az a „hecező”-szerűsége, aminővé ma fajult, bizony lelketlen áldatlan, kedélytelen és sivár; kifáraszt, a helyett hogy fölélné, előli a szellemet, — ahelyett hogy újjászülné. A barátságos együttlétekből oktalan ugra-bugrás, torz duhajkodás lett már. A szives társalgást lelketlen le- és megszólás, lapos, sivár tereferencia nap u. n. eseményeinek hig lére való bocsátása váltotta föl.

Ezt azonban csak előre bocsátottuk, a kép kiegészítésének kedvéért mondtuk el; amint a közlemény czime mutatta, egészen másról: az öltözet szeczeziós, természetlen alakulásairól fogunk szólni.

Az izléstelen, amelyet joggal nevezhetünk korunk uralkodó csillagzatának, — legszembetűnőbbben a ruházata tunkon látzik meg. — Őseink átlagos ruházkodása lehetett egyben másban küllönös, vagy ideitien, — de még sem volt oly merev, oly cly csuf, mint ahogy ma öltözködünk. Az egyes népfajok, vidékek, tár-

sadalmi osztályok viselete, mint oly sok jellemző sajátosság, — tündöben van, vagy már el is tűnt, ha nem tartják fenn még az ünnepi alkalmak, vagy a színpadok. Ha minden viseletnek az a természetes rendeltetése, hogy egyrészt az időjárás változásai ellen óvjon, másrészt emelje ki a test idomainak szépségét, akkor korunkban sem a férfiak, sem a nők ruházkodása semmiképpen sem felel meg természetes rendeltetésének. Ennek bebizonyítása nem járna sok nehézséggel, csak hogy az nagyon hossza nyulna. Még kell elégednünk egyes általános megjegyzésekkel.

Hogy a férfiak öltöze, — amely most csakugyan nem áll egyébből, mint egymásra és egymásba tűzött köcsögökből — már magában nem szép, azt fölösleges bizonyítani. Még megjárna ez az állapot, ha a kivitelben némi nyomát födözne annak, hogy az idomok tökéletességét igyekszik kiemelni. Amely férfítól a természet megtagadta a duzzadó karizmok; telt lábszárak és ikrák, domboru mell és széles vállak előnyét, — egy kis vattával igyekszik a mostoha természet korrigálására, — hát még hagyján, nem találjuk egészen érthetetlennek. De már az esztelen állapot, hogy csak egy lötyög a ruha, szélességénél fogva, az ember idomain. Az ilyen totyagos divat, — a lustaság, erőtlenség, koravétség e hűsége kifejezése, — évtizedek óta divatozik és nem szándékozik nyugalomba vonulni. Itt-ott észlehetjük a lázongás némi jelét, de ezeket csirájukban elfojtották. Kevés embernek van bátorsága a divat bálvány cserbenhagyására.

Ha már így állunk erősebbjével, ne csodálkozzunk azon, hogy a gyöngébb uem alázatosan térdre borult a divat zsarnok szentsége előtt! S hama is élezelődünk a tyukütleitőhöz hasonló, abroncos kriolin fölött, megvetjük a nagy, haragszerű ujjakat is; még furesábbnak találtuk a női test hátsó oldalának, — most különben, úgy látszik, visszatérni szándékozó, — eltorzító pótlékait. Pedig a mai divat semmivel sem

érdemli meg kevésbé a gunyt! Ugyan vegyük csak szemügyre a mai hajviseletet. Szép a hosszú hajfonat, gyönyörű a hajkoronás görögös konty pedig legalább is érdekes, az angol fűrtök is igen kedvesek, de mitt mondjunk a fül körül vadul lengő hajzófonhoz, a homlokot eltakaró frufruhoz (a francia szindarabon könnyűvérű hölgyeiről nevezték el igen találóan), vagy a mai fésülködés egyéb csuf formájához?

Még egy izléstelenre kell rámutatnunk. Minden okos rábeszélés ellenére sem sikerült, de — nem is igen fog sikerülni, — hogy a nőket rábirjuk lábuknak főszabadítására. — Azt a való igazságot, hogy a láb a természet arra alkotta, hogy vele kiplépjünk (nem kibágást, kirugást gondolunk, ezt megteszük mégis, meg úgy is csak a fizikai értelemben vett határozat előrelépést,) — teljesen csuffá teszik ezek a nagyon szűk, vagy nagyon bő, a járást ezerféleképpen akadályozó szoknyák. Csaknem azt hinné az ember, hogy a hölgyek csupa szeméremből nem mutogatják a lábukat. Csak hogy ezzel szemben nagyon látjuk, mily kevés tartózkodást mutatnak a bálokon és más mulatság alkalmával. Ilyenkor oly szabadelvűek bájos idomaik közt szemlére bocsátásával, hogy nem várnák ezt tőlük. Micsoda észszerűség van abban hogy a magát küllömben — erkölcsi és egészségi korból másszor tulságosan és beburkoló nő rosszul fűtött, léghuzásos teremben, átengedi magát száz meg száz szem kiméletlen keresztüzenek? Egyetlen észszerű okát sem tudjuk annak még gondolni sem. Az lehet oka, amely p. o. a frakkot szülte, amely sokhelyről leszorította a csukott, becsületes férfikabátokat. A német birodalomban most alkették meg a közérköles érdekében hozott törvényt, némi joggal utaltak ott egyes kiméletlen számokat a női leplezetlenség divatára is. Csakugyan a szeméremértő ábrázolások közé sorozhatnók, ha a kirakatba kerülne némely bálozó hölgyünk! Hová lesz a női jellem legszebb ékessége, a szemérem

szóljak arról senkinek. Hát hogy mondtam volna el?

Béla méiyen tekintett Ticza szép tiszta szemébe.

— Milyen drága gyermek volt már akkor is! Mintha most látnám, hogy jött hozzám fehér ruháskájában, mint egy igazi kis angyal! S hogy gondozott, hogy vigasztalt. Isten tudja, milyen ostoba drámai jelenetektől tartott vissza akkor engem, bolond fiut, ez a csepp édes kis kéz, mely akkor az arcomat simogatta s a nyakamat átfogta. Emlékszik rá?

— Jól emlékszem én is — s Ticza elpi rult. Mert arra is emlékezett, hogy a mellett akkor egyre csókolgatta is Visnyeit. De olyan nagyon sajnáltam, — folytatta, hogy a legkedvesebb játékaimmel akartam megvigasztalni.

— Igen. Valami apró kacskát rakott az ölembe s mikor az engem, barbár szerelmest, meg nem vigasztalt, egy kis szent Antal szobrocskát is dugott a zsebembe, hogy az okvetlen segítsen rajtam. De azt a szent Antalkát csak Budapesten találtam meg. Nagy bánatomban akkor mosolyogtam először s így rögtön jó hatással volt rám, mihelyt megláttam.

— És hová tette szegénykét?

— Béla kabátja zsebéből egy picizsaka

csorba szent Antal szobrocskát vett elő s odanyújtotta szicának.

— Igen, nevetett Ticza, ez az én igazi jószágom, Zsuzsi dada hozta nekem Sasvárról. Ezt a szögletét egyszer a fiuk törték le. Ugy busultam akkor, hogy most már azért rám is fog haragudni szent Antal. De nem tette — s a fiatal vidám gyöngédséggel simogatta a csorba kis szobrot, hanem azután is mindig jó volt hozzám. Hányszor gondoltam is rá vajjon jó dolga van e neki magánál?

— Bizony, nagyon jó dolga volt. Selyem papírba göngyölve mindig velem járt mindenütt. Olyan talizmánfélének tartottam. S mindig erősebben hittem, hogy minden jót, ami ér, tőle s általa nyerek. S most tudja, miért hoztam el?

— Hogy miután önt így megvigasztalta, visszaadja nekem.

— Oh, dehogyan! Nem azért. De mert ő tudja, hisz ő látta, hogy Ticza akkor milyen nagyon szeretett engem. Most hát arra kérttem őt fel, legyen közbenjáróm és segítsen önt annak az ideának megnyernem, hogy ezt a csomó gyermeket hagyja az anyjukra hisz hála istennek van anyjuk, maga pedig, Ticza, csak velem, csak az én boldogságommal törődjék.

— Miként? nevetett elpirulva Ticza.

— Ugy, hogy a feleségem legyen! Ticza

kis Ticza, ne nevéssen, mert én mód nélkül szerelmes vagyok. Egész lelkemmel szeretem magát. Egész szívemmel. Sokkal jobban, mint valaha a másikat. Mert akkor csak fiu voltam most már férfi. És ha ez az én drága kis barátnóm most el akarna fordulni tőlem és más-hoz... Akkor... Akkor...

Ticza befogta a fiatalember száját.

— Én örökké csak magát... Susogta.

— Te örökké csak engem! S a fiatal ember átölelte Ticzát.

Ekkor a gyermekek sikoltozva törtetek be.

— Hiába, hiába! Hiába zártak be. Kiszabadultunk!

Béla kaczagva intett kezével.

— Most már jöhettek! Most már kiáltozhattok. De fiuk, előbb térdet hajtani itt. Mert Ticza menyasszony. Az én feleségem lesz.

És Béla meg is mutatta, miként kell Ticza előtt térdet hajtani.

A fiuk vad ujjongással fogadtak szót. De még megis csókolgatták Ticzát.

Aztán szertefutottak a házban, mint a patkányok. És nagy lármával hordták szét a hirt, hogy menyasszony van a háznál. Ticza menyasszony.

legtartósabb fegyvere: a jó izlés? A mai viselet és viselkedés nem való a magyar nőkhez!

Nem is magyar divat; a külföld majmolása csak. Anyáink viselete elbűvölően szép volt és e mellett tisztességes. — Honnét indulhatna ki méltóbban mozgalom, mely ha nem is helyezné vissza jogaiha tüstént a pártát, a gyönyörű főkötőt, az ingvállat, a mellénykét, kötöt és mentét, de egyelőre legalább néhány motuumában közeledést sejtetne a nemzet felé és lépten-nyomvvn hadat izenne a mai divat külföldet majmoló izléstelenségének, szemérmelenségének, egészségtelen és észszerűtlen voltának szecsessziója ellen, mint Debreczenből?

Elegen dícsérték a farsang referensei a báli öltözékeket, a bőjt beköszöntével szineljék meg ezt az általánosságokban folyó kritikát!

(r. e.)

Debreczeni születésű bur tábornok.

— Saját tudósítónktól —

Nagy érdekességű hirt közöl velünk lapunk egy barátja, Főt. Stöhr Constantin, nyugalmazott római katolikus lelkész ur. E tudósításból kitűnik, hogy Mayer Lukács, a vitéz bur tábornok debreczeni születésű egyén.

A tudósítást itt közöljük:

Bizonyára örömmel veendi T. Szerkesztőség, ha egy értesüléssel lepem meg, a mely haza szerte méltó örömet fog kelteni.

E márczius idusán is vannak küzdő hős tábornokai a magyarnak, mert Mayer Lukács a burok vitéz tábornoka, magyar emher még pedig az alföld nagy Metropolisának, Debreczennek fia.

Mayer Lukács izraelita szülőkől [született] a 60-as évek közepétáján. Gráczbavetődívén, a Jézus rendű atyáknál fölvette a szent keresztséget, zárdában szolgálatot vállalt. Ekkor nyerte a Lukács nevet. Később egy misszióval Lorenzo Marcueza, majd Délafrikába került.

A szerzetesrendbe nem lépett, hanem a burck közt megházasodott s minden tekintetben meghonosodott a boerek között. A mint onnan maga jelenti, meg nősült és fiai harcolnak az új hazáját duló ellenség ellen.

Szegény ember volt még a hős Lukács, a mikor elindult jobb hazát keresni. Kartársaim élénken emlékeznek a magyar születésű bur hősrre, a személyben tévedés alig lehetséges. Bizonyára fognak reá emlékezni debreczeni rokonai is. Szükséges lenne, hogy élet körülményei, számadásának adatai részletesen földerítettnek.

Adja Isten hogy a hadi szerencse ismét visszatérjen a burokhoz, adja Isten, hogy a hős magyar tábornokot ismét erősítsék honfirtársainak áldásai és rokon érzelmei!

Eddig tudósításunk. Kívánatos lenne, ha Mayer Lukács családja, rokonai közölnék lapunkkal a hős magyar tábornok életének adatait, kinek köszönhető, hogy márczius 15 én most is villog a magyar kard szabad népért, szabadságért!

A debreczeni telefon állami kezelésben.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, márcz 14.

A kulturális vívmányok országutján állunk, azok nem kerülnek ki városunkat.

Nemsokára belépünk a város közti (interurbán) távbeszélő-hálózatba, a mostani telefonhálózat pedig az állam kezelésébe megy át, a mi tökéletesedését, folytonos fejlődését jelezi.

A debreczeni távbeszélő hálózatot dr. Balkányi Emil magánvállalkozótól e hó 24-én veszi át a kereskedelmi miniszternek e célból kiküldött bizottsága. A bizottság a következőkből áll:

A kereskedelmi miniszter képviselőtében Hollós József miniszteri főmérnök.

A nagyvárad kir. posta és távirtda igazgóság részéről, Gáll Elemér főmérnök és Petri János főtiszt. az építési osztály vezetője.

A debreczeni postfa és távirtda hivatal részéről: Csath Zsigmond felügyelő a debreczeni postahivatal főnöke, A kezelés betanítására Niedermann Antal a nagyvárad kir. posta és távirtdai igazgatósági fogalmazót küldik ki.

Az interurbán vezetékbe Debreczen város hálózatát egyelőre nem kapcsolják be. S jó két év beletelik míg a mostani kezdetleges egyvezetéket kettős vezetékre építik át. Ez maga igen költséges és lassu munkát igényel. Ha a kettős vezeték teljesen kiépül csak akkor lesz meg az interurbán összekapcsolás.

A debreczeni telefon hálózat állami kezelésében nem két kisasszony fog ezután robotolni, de a munka helyes megosztására még négy kezelőnöt alkalmaznak.

Az állami telefon központja a főposta épületében lesz. Az állam meglehetősen drágán jut Debreczen város telefonjához. — mert a mostani vállalkozó igen borsos árakat kér, miket a szakértői vélemény így is eléggé megnyirbált.

A mostani központ a Burgondián azonban csak ideiglenesen lesz. A nagyvárad kir. posta és távirtda igazgatósága ugyanis a piac-utcai posta épület teljes és modern felépítését tervezi hol méltó helyét fogja lelteni a modern technika az interurbán telefon.

Kétségbeejtő számvetés.

Valami elmés ember a következőképp tréfálta meg a minap egy különben ügyes trafikos kisasszonyt. Sietve lépett a trafikba, mintha sürgős dolga volna, s így szólt:

- Kérek egy hármast bélyeget!
- Krajczáróst, vagy fillérest? — kérde az elárusító asszony.
- Három krajczárósat.
- Bocsánat, ez éppen elfogyott.
- Hát akkor kérek egy kétkrajczáróst, meg egy egykrajczáró!
- Ezzel sem szolgálhatok.
- Talán van három egykrajczárósa?
- Az sincs!
- Akkor kérek talán egy kétkrajczáró és egy kétfillérest, vagy egy kétkrajczáró és két egyfillérest, vagy egy kétkrajczáró és egy kétfillérest, vagy egy egykrajczáró

és két kétfillérest. vagy egy egykrajczáró, egy kétfillérest és két egyfillérest, vagy egy egykrajczáró és négy egyfillérest.

A szegény leány, ki az ur gyors hadarásaközben nem jutott szóhoz, most szomorúan így felelt.

— Sajnálom, de régi értékű bélyegjegyem egyáltalán nincsen.

— Ejnye kérem, mért nem mondta meg mindjárt? De majd csak megleszünk valahogyan. Adjon kérem egész egyszerűen egy hatfillérest, vagy ha nincs, akkor egy ötfilléres és egy egyfillérest, vagy két háromfillérest, vagy egy háromfillérest, egy kétfillérest és egy egyfillérest, vagy egy háromfillérest, és három egyfillérest, vagy három kétfillérest, vagy két kétfillérest és két egyfillérest, vagy egy kétfillérest és négy egyfillérest, vagy a végső esetben hat egyfillérest.

— Ezzel csakugyan szolgálhatok! — szólt a leány s diadalmas pillantással át nyújtott hat darab egyfilléres levélbélyeget a siető urnak... Ha ez a beszélgetés az első pillanatra kissé különösnek is tetszik, annyi bizonyos, hogy mostanság egy közönséges helybeli levelet tizenkilencz féle képen fel bélyegezni. Az a boldog halandó pedig, a ki ötkrajczáró, vagy tízfilléres levelet akar feladni, éppen nyoczvahárombélyegezési mód lehet közöl válogathat. — Tisztán régi bélyegekkel hatféleképpen, tisztán új bélyegekkel huszonötféleképpen s a régi és új bélyegeket kombinálva, ötven kétféleképpen bélyegezheti fel levelét. A tízkrajczáró, vagy huszfilléres levél régi bélyegekkel 21, új bélyegekkel 123, és vegyesen 1083 különböző módon bélyegezhető fel. Összesen tehát 1227 módon lehet tízkrajczárnyi bélyegértéket összeállítani. E kombinációk magasabb bélyegeknél végtelen változatossággal kápráztatják el a számolás kedvelőit; de kiváló matematikusunk a további fejtörést ráhagyta olvasóinkra.

A világitás a közgyűlésen.

— márczius 16.

Amint előre látható volt, óriási volt az érdeklődés a bizottsági tagok közül a mai rendkívüli közgyűlés iránt! Jelen volt még Weichinger Károly is, aki pedig, — megmondja Wolaffka Nánpor püspök, — öt esztendeje nem nyitotta föl a nagy terem ajtaját. Mindössze három tárgy volt, de ezek közül a harmadik: a város közvilágításának ügye. — Ezzel eleget mondtunk, kilencz óra után nyitotta meg a közgyűlést Dégenfeld József gr. főispán. — Két kisebb tárgyat névszerinti (elég hosszan tartó) szavazással intéztek el, elfogadván a tanács javaslatát.

Mire ezt a két tárgyat elintézték, éppen 10 óra lett. Ekkor jelentette be az elnök a közgyűlés szenzációs tárgyát.

Nagy zaj lett erre, mindenki várakozással nézte A czél Géza főmérnököt, aki mint előadó ismertette az ügyet. Felolvasta a már eléggé ismert ajánlatokat, a tanács véleményét, a jog és pénzügyi bizottság jelentését, majd rátér annak bizonyítására, hogy miért óhajtja a világitás ügyét Ganzéknak.

Kéri a közgyűlést, fogadja el a Ganz és Társa ajánlatát. Hosszasan indokolja és bizonyítja, hogy a házi kezelés ellenében mennyi hasznot kap így a házi pénztár.

Ha most házi kezelésbe vesszük a világitást, 35 év múlva 300 ezer frtnál többet fizetnének rá. — Nem azt akarja ő mondani, hogy a várost kitarják végleg a házi kezelésből, hiszen 20 év múlva úgy is bekövetkezne ez. — Határozza el a közgyűlés azt is, hogy a villamos világitást a z o n n a l behozza, — nem különben a költségeket is most szavazza meg. (Helyeslés.) Összefoglalva érveit, kéri a G a n z é k ajánlatának elfogadását.

S z a b ó Kálmán: Nem fogadja el a tanács javaslatát, de a kisebbség javaslatát pártolja. Mert már többször történt, hogy a tanács és a főmérnök elfogadott ajánlatával szemben később kitűnt, hogy a tanács ajánlata nem volt helyes. Mint p. o. az augsburgi légszeszgyárral kötött szerződés. — Pártolja a házi kezelést. (Helyeslés.) Benyújtja határozati javaslatát, amelyet Komlóssy Dezső főjegyző olvas föl.

Ez így hangzik:

Határozza el a törvényhatósági bizottság, hogy az 1901 ik évi január 1-ső napjától kezdve a gázvilágitást házilag kezeli és a fennálló szerződés 31. §-a szerint a gépgyárat minden hozzátartozó s a gázvilágitáshoz szükséges felszerelvényekkel együtt 12,5000 o. é. frtért tehermentesen átveszi, a gáz előállításához, tisztításához és a felszereléshez szükséges anyagkészleteket becsár vagy vételár szerint külön fizeti.

Határozza el egyidejűleg a törvényhatósági bizottság hogy:

1. Ezen határozatát az augsburgi légszeszgyárpártarsulattal azonnal közölje.

2. A légszeszgyárat s annak tartozékait a város másnemű vagyonától teljesen elkülönítve, kereskedelmi alapon és eljárás szerint kezeli.

3. A légszeszgyár és üzem felügyeletére 7 tagból álló — közte 3 tanácstag — világitásügyi bizottságot alakít a közgyűlés, mely közvetlenül a törvényhatósági bizottságnak lesz alárendelve. A világitásügyi bizottságnak minden az ügyvezetés és kezelésre vonatkozó jelentése és javaslata a jog és pénzügyi bizottság és a tanács véleményezésével terjesztetik a bizottsági közgyűlés elé.

4. A légszeszgyár átvételével, valamint a kezelési szabályzat kidolgozásával a megalkotandó világitásügyi bizottság bizatik meg mely bizottság már ez alkalommal utasítatik, hogy a légszeszgyár átvételétől számított 90 nap alatt javaslatát a tanács útján mutassa be.

5. A légszesznek maximális ára már ekkor köbméterenkint 12 kban állapítatik meg.

6. A villamosmű előmunkálatainak s azzal kapcsolatos összes tervek és költség számítások elkészítésével, beleértve egy villamos erőre berendezett ipari bérnyhely felállítását is — valamint a légszeszgyár és világitási körzet kibővítésének eszközzésével s a légszeszgyármű állandó házi kezelése terveinek 1901. deczember 31-ig leendő elkészítésének s mindezeknek javaslatilag leendő előterjesztésével ugyancsak a világitási bizottság bizatik meg.

7. A légszeszgyár átviteléért fizetendő 250.000 koronának s a becsár vagy vételár megtérítése mellett átveendő tárgyakért fizetendő összegnek és más szükséges befektetéseknek fedezésére szükségelt, együtt 300,000 koronának függő kölcsönként honnan való fedezése iránti javaslatlattal a városi tanácszavartalanul beszélhetett.

bizatik meg. Egyszermind a forgalmi tőkének a különböző pénztárakban 4. vagy 11. sz. alatt kezelt világitási pénztárból mindezen czélra a rendelkezési alapból 100 000 korona 1901. január 1-én a világitási bizottságnak átadatik.

8. A világitási bizottság tagjai a jelen határozatnak belügyminiszteri jóvágyása után a következő első közgyűlésen tartanak meg.

O l á h Károly a házi kezelés mellett van. Hosszabb beszédben bizonyítja ennek előnyeit Ismerteti az augsburgi légszeszgyárral kötött szerződés történetét. Keményen kikel az augsburgi légszeszgyár ellen.

B a k o n y i Samu hosszú beszédben pártolja a Ganzék javaslatát.

Általános éljenzés követte azt a kijelentését, hogy nem fogadja el a házikezelést.

K i s s Albert beszélt ezután.

Beszéde alatt sűrűn nyitogatták az ajtót a bizottsági tag urak, akik e hosszas beszédek után kivonultak az előszobába, — felüdülni egy-egy pohár sörrel, amiből egy egész hordó állott készen a fáradozó emberiség javára.

Kiss Albert mondta is panaszosan:

— Méltóztassanak meghallgatni, érdemes azután ellenzéki hangot vegyített beszédebe (ilyen is kell, hadd lássák a t. választók) fölhozván a drága kaszárnyákat, amire áldoz a város, haszon nélkül. — Elfogadja a benyújtott hat javaslatot.

Z á d o r Lajos áll föl ezután. Óriási zaj. A bizottsági tag urak ugyanis úgy gondolkodtak hogy ma befejezik a gyűlést. Tehát nem jól esett nekik, hogy 1 óra után még akad szónok!

— Halljuk, — zugták mások, úgy van fejezzük ma be.

Igy aztán Zádor Lajos kijelenthette, éljenektől sokszor félbeszakított beszédje végén hogy elfogadja a tanács javaslatát.

F e j é r Ferencz dr-t szólította most az elnök.

A halljukozást egy perczre „Szavazzunk“ szakítja félbe de mégis elmondta a szónok, hogy a házikezelés hiva. Beszédét már alig hallgatták azok is, akik a teremben voltak, pedig erősen támadta a tanácsot is. Végül indítványt nyujt be, amely oda konkludál, hogy Ganzék ajánlatát fogadják el, de lényeges megszorításokkal.

S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármestert is „szavazzunk“ fogadta, amikor fölállott. De megnyugodtak a kedélyek, mikor kijelentette, hogy rövid lesz Szabó Kálmánhoz személyes kérdésben kijelenti, hogy a Szabó fele indítványt tárgyalni kellene először a bizottságoknak, — addig tehát a közgyűlés nem dönthet. Adják ki a nagybizottságnak az indítványt. (Óriási zaj.)

M á r k Endre is igéri, hogy rövid lesz azt is, hogy miért szavaz a házikezelés mellett. A többség is akarja . . .

— Hol az a többség . . . Ki mondja ezt! . . . zudultak föl Wolaffka és a truszt hivei.

B e n e d e k János már a harmadik, aki rövid akar lenni.

— Szűzbeszéd, — mondja közbe Wolaffka.

A szónok olyan kifejezés használ, hogy a házi kezelés által „a város a n y a g i l a g k á r o s i t t a t i k.“ — Nagy zaj, fölhaborodás. — Az elnök rácsengtet. A szónok bocsánatot kér kifejezéséért. Ekkor lecsillapult a vihar s a szónok meglehetősen

De nem soká . . .

— Szavazzunk; ismét ez lett a jelszó.

A c z é l Géza főmérnök polemizált aztán 3 órakor került szavazásra a dolog. A Szabó Kálmán által benyújtott, fentebb közölt indítványt fogadta el a közgyűlés 109 szóval. A tanács javaslata 62 szavazatot kapott. — Győzött tehát a házikezelés.

N A P I H I R E K.

Debreczen, márcz 15.

Márczius 15.

A nemzeti szabadság ujáébredésének napját, — mint már tegnap jeleztük, — nagy lelkesedéssel ünnepelte meg Debreczen polgársága. Az ünnepen, — mint mindig, — ugy most is az ifjuság vezetett. — Impozáns ünneplés volt a tegnapi, méltó Debreczenhez.

A délelőtti ünnepekről már tegnapi száunkban referáltunk, ezt most a következőkkel egészítjük ki.

A kollegiumi ifjuság ünnepe délután 2 órakor kezdődött meg. — A kollegium udvarát több ezer főből álló közönség lepte el. A lépcsőháznál a tüzoltók kordont vontak, de bár épen azért osztottak jegyeket, hogy minél díszesebb közönség legyen, a rut szél elvette a gyöngébb nem kedvét autól, hogy koczkára tegye elegáns kalapját. Férfi közönség volt csaknem az egész, így a Kun Béla (4. jh.) magis szárnyalású, költőies beszédét csak rideg, komoly férfiak hallgatták. Nem is éljenztek, tapsoltak neki úgy, mint negyedóra múlva az udvaron Boross Lajos (4. jh.)-nak, ki a sablontól eltérő ízű beszédjével megkapta a hallgatók figyelmét s untalan félbeszakították az „úgy van“ ok és „éljen“ nek.

Különösen egy kijelentése ragadta meg a figyelmet: „Ha mindig igazi lelkesedéssel ünnepelték volna meg márcz. 15-ét, nem velt volna ez a haza olyan korecs fiúkat. kik apr. 11-et akarják nemzeti ünnepé tenni.“ Lelkes, csaknem tomboló rivalgással üdvözölte érte a tömeg egy része (a legifjabbak és legöregebbek), míg a másik rész komoly mosolylyal nézett fel rá. Mi volt márczius 15. apr. 11. nélkül? Egy csapat fiatalembernek utcai tüntetése, kissé talán nagyobb mérvű, mint rendszeren az efféle tüntetés, de úgy elsepri az idő, hogy nyomá se marad soha. Ápr. 11. az a nap, mikor az országgyűlés szentesítette azt, a mit az egész ország epedve várt. S az a bombast is, hogy ötvenkét év óta ünnepeljük márczius idusát, csak bombast marad. Hiszen évtizeden sőt évtizedeken át nem ismerte ezt a napot az ország legnagyobb része, sőt sok helyen egyenesen ellenszenvvel fogadták, s hogy elterjedt azt is inkább a Petőfi kultusznak köszönheti. Szóval ne bánjuk, hadd ünnepelje az ifjuság azt a napot, a melyik egyik legszebb leghatalmasabb föllobogására emlékezteti az ifju vért; — komoly, érett embernek, a ki kegyelettel emlékezik vissza a multra, apr. II. lesz szent emlékü mikor az országgyűlés olyan vivmányokat szentesített, melyek századokra hatottak.

A Főiskolai Énekkar által előadott Bergmann: „Ébresztője“ után, hosszú, tömött sorokban a tüzoltó zenekar hazafias, zeneszámai mellett a Városháza előtti tere hullámozott a széles piac-utczát csaknem egészen betöltő páradat, hol a nemzetiszínü kerettel betvo

s nemzeti-szinü zászlókkal feldisített emelvény előtt a Munkás Dalegylet Hubert Szabadságdalát énekelte, Barthá István a debreczeni színház tagja a Nemzeti dalt szavalta, majd Sipos Béla joghallgató kötötte le a hallgatóság figyelmét egy szép beszéddel, mely után a Munkás Dalegylet a Szózáttal zárta be az ünnepet, melyen társadalmunk sok kitűnőségén kívül a városi tanács képviselőiben részt vettek: Komlóssy Arthur főjegyző, Vecsey Imre, Király Gyula, Hujda Gyula, Rencsik Lajos, Bészler Károly tanácsnokok, Szabó József főszámvevő, Szabó Kálmán aljegyző és Illés Gyula tb. aljegyző. Mindenütt ott volt tépett zászlójával az öreg honvéd kis csapata is, továbbá több testület, társulat és egyesület.

Az ev. ref. tanítóképző intézetben délután 5 órakor folyt le az ünnep.

A kereskedő ifjak a kereskedelmi akadémia disztermében rendeztek ünnepet, amelyen közreműködtek a Magyaritestvérek nyitánya után Schöner Sándor, Benedek János dr. és F. Lányi Irma.

A Petőfi-dalkör este tartotta meg ünnepét a „Bika“ disztermében. A Magyaritestvérek nyitánya és a dalkör éneke után Fáy Flóra lépett az emelvényre s Ábrányi Emil alkalmi költeményének remek elszavalásával gyönyörködtette a közönséget. — Körössy Kálmán dr. Petőfiről olvasott föl. A dalkör éneke zárta be az ünnepet.

A márv. műhelyének munkásai is ünnepeltek, hazafias dalok éneklése után Tancsis Mihály kiszabadítását mutatták be élőképekben.

Az öreg honvédek sikerült bált rendeztek a márczius 15-iki ünnepélyek befejezéséül. A bál sikerét nagy mértékben előmozdította a Városi Dalárda néhány ének-száma. A nemzeti viseletben megjelent tánczosnók szép képet mutattak, a mint suhugó ruhában, bokorugró szoknyában járták a magyar csárdást.

— A Paster intőzetből visszajött egy pár gyógyított, a kiket úgy bocsátottak el, hogy teljesen meggyógyultak. Hála legyen, ez a derék, humanus intézet már hány embert mentett meg a legirtóztatóbb betegségtől! Még csak az a lépés van hátra, hogy előre is belehessen oltani. Adja az ég, hogy ez is meglegyen minél hamarabb!

— A furfangos tolvaj. Ne kívánd a te felebarátodnak sem ökrét, sem szamarát, — de a bugyelárisát se ám. A Battyháni utcán egy suhancz bement egy uri házhoz és a cselédszobába settenkett be. Szétnézett és mivel alkalom szüli a tolvajt, kivált meg hogy könnyű Katót táncra venni, ha neki is kedve van rá, élt a jó alkalmammal és egy eseléd ruhájának a zsebéből kivette a bugyellárist. Volt benne 15—16 frt meg egy gyűrű. Azután szerencsés utat kívánt magának és nem kopogtatott beljebb, hanem szép csendesen ellillant. Szegénynek nem sikerült a manipulációja, mert egy rendőr mihamar galléron ragadta, mikor épen leg jobban fujta a füstöt egy fájim cigarettából, a mit már a szerzett pénzen szerzett.

— Az asztalos szakosztály ma d. u. 3 órakor gyűlést tart melyen tanácskozni fognak az iskolai előképzés felett is.

— Az iparos tanonc iskola felügyelő bizottsága ugyancsak ma d. u. 5 órakor tart bizottsági ülést.

— Az Iparszövetkezeti aláírások még mindig folynak javában, de már csak ezen és a jövő héten lehet aláírni. Ezért kéri az ipar-testület elnöksége az iparosokat, hogy minél többen igyekezzenek aláírni a részvényeket, mert természetes, hogy annál biztosabban és könnyebben lehet kölcsönt kapni, minél többen vannak részvényesek.

— Kis Várda feloldatott a sortésvész alól mint értesülünk. Most már szabadon lehet oda is, onnan is hajtani a kövér mangaliczát, örülnek is ezek teljes szívükből.

— Nem jó mulasztani az iskolában, mert most különösen szigorúan büntetik a mulasztókat. Naponként egész sereg gyermek mulasztásáért szabja ki a rendőrség a büntetésdíjat.

— Ki akar honvéd tiszt lenni? A honvédelmi miniszter pályázatot ír ki, a melyben közhírré teszi, hogy a soproni honvéd főreáliskolában, ennek első évfolyamára és a budapesti Ludovika-Akadémiában, szintén az első évfolyamra az 1900—1901. iskolai évben ötven-ötven kedvezményes helyet, részint teljesen díjmenteset, részint féldíjmenteset fognak betölteni. A pályázatok részletes feltételeit és módoszatait a hivatalos lap márczius tizenharmadiki száma közli.

— Történet a szakállról. Egy urnak rengeteg hosszú szakállá volt. A minap egy ismerőse e kérdéssel fordult hozzá:

— Mondja csak kérem, hol tartja a szakállát? A paplan alatt, vagy a paplan fölött?

— Biz ezt magam sem tudom. Egyéb gondom is van.

De azon az éjszakán nem tudott mit csinálni a szakállával. Hol a puplan aládugta, hol a paplan fölött tartotta, forgolódott jobbra balra sehogy sem tudta a szakállának jó helyet találni. Egész éjszaka nem aludt. A gondolat, hogy hova tegye a szakállát, nem hagyta nyugodni.

Igy ment az másnap, harmadnap is. Hosszu szép szakállá keserves éjszakákat okozott neki. Már is azt hitte, hogy meg kell boldogulnia és az orvosokhoz fordult. De azok nem tudták mi a baja, Végre támadt egy mennő gondolata. Levágatta tövig hosszú szép szakállát.

Ismerősei rémülten csapták össze kezeiket, mikor a szép szakáll hült helyét találták, de az a bizonyos ur boldogan mosolygott. Mióta borotválkosik oly nyugodt és boldog, mintha soha sem lett volna szakállá.

Színház.

* Kuruczfurfang másodsor. A „Kuruczfurfang“ tegnapi második előadását, bérlet-folyamban nagyszámú közönség nézte meg. Kivált az I. és II. felvonás közötti hosszúdóköz kedvéért ohajtjuk a darab gyakori ismétlését; egy ismerősünk ezalatt könyv-nélkül megtanulta a „Gelbárt Julcsa“ című színművet, egy városi képviselő megoldotta a gázkérdést, egy jeles tanárunk pedig 197 Gondolatot vetett papírra. Miután egyéb teendők is léteznek, kérünk minél hosszabb szüneteket! A szereplőkkel már leszámoltunk tegnapi számunkban. A második előadás nem nyult el 11 óráig, félórával gyorsabban folyt le, mint az első. Igen tetszett F. Kállay Lujza és Sziklay tréfás éneke, a II. felvonásban („Száz liba egy sorba“); amaz kedvesen, szépen, temperamentumosan, emez igazán Istentől áldott, kacagató kómikum-mal érdemelték ki a tapsot, az éljenést és ujjrázást. Kis Irén nagy talentum; hogy rejtőzhetik el a fiatal lány egyeniség oly tökéletesen a burleszk kómikum burkadlatt? Szinte érthetlen. F. Csiga házy Etel nagyon is puha és erélytelen nagyasszony

volt ma is; pedig vasnál keményebb eihatózását emlegetik! Komjáthy né Czinka Pannája és szép alakítás. Komjáthy hideg Fetényi volt. Jók voltak: Perényi Irma, Rubos Szacs-vay, Szabó Irma. A II. felvonás belibordal és a fákja táncz egy-két ismételés után egészen jól fog menni. A közönség erre hivatott része tapsolt mindenkinek, még a halálra szánt kokasnak is. (—)

TÁVIRATOK.

— „A Debreczeni Hirlap“ saját külön tudósítójának eredeti táviratai. —

Országgyűlés.

Budapest, márczius 16. (Érk. d. u. 1 ó. 30. p.) A képviselőház mai ülésén a földmívelési tárca költségvetését tárgyalták tovább. Szóltak gróf Benyovszky Sándor és Rader Dezső ellene, Bernáth Béla és báró Solymos mellett.

Transvaal Salysburi ellen.

Budapest, márcz. 16. (Érk. d. n. 1 ó. 30 p.) Pretóriából jelentik: Reitz transvaali államtitkár jelenti, hogy Salisbury angol miniszterelnöknek a burok ellen intézett vádjai alaptalanok. A burok eleve felszólítatták az angolokat ellenségeskedéseik felhagyására. Fegyverkezni Jameson betörése után kezdettek.

A háboru.

Budapest, márczius 16. (Érk. d. u. 1 ó. 30 p.) Londonból jelentik: Roberts fővezér jelentése szerint Gatacre angol tábornok átkelt az Oranje folyón s megszállotta Bethuliát.

Az angol alsóház a hadi kölcsönt elfogadta.

Angol polgárok bántalmazása.

Budapest márcz 16. (Érk. d. u. 1 ó. 25 p.) Londonból jelentik: Brodrick államtitkár bejelentette, hogy Drezdában az angol állampolgárokat bántalmazták, az angol lobogót eltépték. A merénylőket már elfogták. A szász katonaság megtette a szükséges óvintézkedéseket.

Az új intendáns.

Budapest, márczius, 16. (Érk. d. u. 1 ó 15 p.) Gróf Keglevics István, a Nemzeti és m. kir. Dalszínház intendánsának ez állásból való megválása, a mint biztos forrásból értesítenek, legközelebb tényé válik. Olaszország-ból való visszatérése után már bekövetkezik leköszönése. Iró körökben Szűry Dénes, ny. miniszter tanácsost, a Kisfaludy társaság tagját és kiváló széptani író emlegetik az intendánsi állás legbiztosabb jelöltjéül.

Nyugalumba vonuló miniszteri tanácsos.

Budapest, márczius 16. (Érk. d. u. 1 ó 15 p.) Dr. Hóman Ottó miniszteri tanácsos, a vallás és közoktatási miniszterium ötödik ügyosztályának vezetője, megromlott egészsége következtében, már legközelebb nyugalomba vonul.

Különfélék.

Válási ok. Ügyvéd ur, válópört akarok indítani a férjem ellen.

— És van-e valami elfogadható válási ok?

— Hogyne volna!

— Nos, miféle?

— Hát a házasságunk!

Az abrakos tarisznya. Az ötesztendő Pál ur vigasztalja édesanyját, a ki séta közben elvesztette a kis bársonyzsacsokját min denestől a mi benne volt:

— Látod, anyus, mért nem akasztottad a nyakadba, mint a hogyan a lovakkal teszik a mikor etetik őket... akkor nem vesztetted volna el.

Kebledből vedd a szót,
Ha vágyad irni kél:
Csak úgy beszélsz valót.
Ha szótát ott lelél!

Wacht S.

Hiuság minden emberben van és pedig Joly mennyiségben, a minőben hiányzik az ész.

Münde.

A nép hallgatása barátságos a királyokra nézve!

Dr. Beauvais.

A mi tul megy a kellő határon, bizonytalanná válik.

Seneca.

Elővigyázat. A forralt víz, ha forralás után tiszta helyen gondosan be van fődve, egészségesebb, mint aé át szűrt víz, mivel a forralás a mikrobákat egészen elölte benne, amit az átszűrésnél nem lehet mondani. — A tífusz határozottan fertőző betegség. Bacillusai ismeretesek s közönségesen a vízzel, gyümölcshejjal vagy más nyers emivalókkal jutnak a szervezetbe.

+ Lány tojás. Amerikában oly készüléket találtak föl, amely óramű segítségével ellenőrzi a tojásfőzést. A kellő időben a készülék kiemeli a tojást a forró vízből.

+ Mesterséges dobhártya. A mi a rövid látóknak a szemüveg, — azzá válhatik a nagyothallók javára az az elmés kis készülék, mely az eddigi sikeres kísérletezések tanúsága szerint igen egyszerű módon oldja meg a dobhártya rendellenességei, vagy sérülései folytán keletkezett nagyothallás megszüntetésének módját. — Az egész készülék egy rendkívül vékony lemezlapocskából vagy hárttyából áll, mely a telefonkagyló lemezkéjévelve szerint egy arany, ezüst, platina vagy aluminium gyűrűskébe van kifeszítve. A midősze alig egy gramm súlyu készüléket két vékony arany sodronyrugó rögzíti a fülhöz, úgy, hogy az alig válik láthatóvá és meg egyrészt ez az öleles rögzítés lehetővé teszi azt is, hogy a füljárat sértetlen maradjon, addig másrészt a kihullás vagy elvesztés lehetőségét is kizárja. A hangbüllámok erősítése és a hallószerv belsejébe való energikus bevitele ilyformán rendkívül előnyösen javítja a dobhártya hiányait és csökkenti a nagyothallást, úgy, hogy a kis készülék — mely magyar ember, dr. Wallfisch Ferencz békés csabai orvos találmánya — joggal előkelő helyet fog állani az orvosi tudomány újabb vívmányai sorában.

Törvény szék.

§ Az első esküdtzéki tárgyalás. A jövő héten keddeu tartja a debreczeni kir. törvényszék az első esküdtzéki főtárgyalást. Az ügy mely az esküdtzék elé kerül Kut. Gábor bűnügye, a ki szándékos emberölés büntette miatt van vád alá helyezve. A tárgyalást dr. Szücs Miklós elnök vezeti, a tanácsban részt vesznek dr. Szeőke és Hoffmann bírák és Medveczki jegyző. A közvédat dr. Simonffy kir. ügyész képviseli, a vádlottat dr. Körösy Kálmán ügyvéd védelmezi. A tárgyalás az első számú nagy tanácssteremben fog lefolyni, a hova csak be-

lépő jeggyel lehet bejutni. A tárgyalás iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik és jó előre igyekeznek belépő jegyekhez jutni, a melyeket az irodaigazgató szolgáltat ki. Az első tárgyalás jegyeit azonban elsősorban a jogász közönségnek tartják fenn.

A beteg publikum

és

az egészséges publikum.

Voltaképen itt csak az egészségesekről lesz szó. A betegek mindig egyformák voltak, amióta világ a világ. Tele vannak képtelen ellentmondásokkal. Szidják az orvosokat és minden perczen felzaklatják mégis Mohón beszedik minden orvosságát és suttymban megrottják magukat a javasasszonyok habarékjaival. Epedve lesik vigasztalását, hanem a kicsinyelik betegségeiket, megsértődnek. Panaszkodnak, hogy nem türik az orvosságot, de ha kevés orvosságot ir nekiök, az orvosságnál is keserűbb szemre hányással illetik.

Mondom, a betegekről kár beszélni. Olyanok azok mint a gyermekek. Bajuk elfogulttá, önzővé, egyoldaluvá, babonássá és ingerlékenynyé teszi őket.

De sokkal érdekesebb studium esik az egészségeseken. Igazán érdeklődve hallgattam egynehányat. Valóban megdöbbenő volt, hogy hogyan beszéltek az orvosokról.

Azt mondja az egyik:

— No iszen, sokat tudnak az orvosok!

Ott volt a sógorném esete. Valami kis gyomorhájása támadt és hiába hívták a sok doktort, egyik sem tudta kigyógyítani. Már nagyon rosszul volt, amikor egy öregasszony megvizitálta és ápertén kimondta, hogy piócza használ itt, semmi más. Az orvosok meg csak egyre azt hajtogatták, hogy így meg úgy, nem kell piócza. No de mégis megpróbálták! egyszerre jobban lett. Hanem hát persze a nagyfejű doktorok leszédették a pióczát és így meghalt harmadnapra.

A másik:

Ez semmi! De ott volt az ugróci pap esete. Azt már egy hónapig gyötörte valami kínos nyavalya és a sok orvos egy másnak adta a kilincset, annyian jártak hozzá. Persze, nem ért ez semmit. Akkor aztán elhívtatták Németh Sándort. Az eljött és mindjárt magával is hozott valami zöld orvosságot. Azzal bekente a beteg homlokát kétszer-háromszor és egyszerre egészen jobban lett tőle. Úgy bizony, eunyit se érnek az orvosok, ni!

Nem faluvégen lestem ezeket a diskurzusokat, hanem hol kávéházban, hol kaszinóban. Intelligens emberek beszéltek, ügyvédek, mérnökök, hivatalnokok, bírák.

Hát sajtáságos is az, hogy nálunk lehetnek roppant képzettségű szakemberek, akik egy-egy tudományágban európai nivón állanak, hanem higiénában egyenrangon állanak a becsuánokkal, vagy patagonokkal.

Holott ifjú nem volna szabad a életbe bocsajtani, anélkül, hogy legalább az egészségtani alapelemekkel föl ne vértéznők a számtalan lappangó bajok ellenében. Ösmerd meg magad-féle sokratesi elvét kellene alkalmazni minden iskolás fiura. Ösmerje meg magát, de ne csak pszichológiailag, hanem anatómiailag is. Majd akkor megcsappan a kuruzsló kenyere.

—g.—

Közgazdaság.

Az egri piac válsága. Egerben valóságos válságot idézett elő az Eliássy-féle sikkasztás és az Iparbank bukása. A város vezetősege tart attól, hogy a válság esetleg átterjed a többi intézetekre és a kereskedelemre is. A Miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara, mely nek kerületébe Eger is beletartozik, tegnaptartott havi ülésén első sorban az egri piac helyzetével foglalkozott. Mint nekünk jelentik, a kamara elhatározta, hogy az egri ke-

reskedelem és ipar védelme érdekében az Osztrák Magyar Bankhoz és a pénzügyminiszteriumhoz kérelmet intéz az egri piac támogatása érdekében.

Négy százalék a takarékbetétre. A budapesti pénzügyintézetek tényleg életbeléptették az eddigi négy és fél százalék helyett a régi 4 százalékot kamattal a b a t. Erre vonatkozólag minden bank és takarékpénztár hirtelményt tett közzé és ügyfeleit levélleg is értesítette.

CSARNOK.

Romba dőlt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G—d J—f.

Folytatás.

15.

— Talán Thorndyke Lőrinczre vonatkozólag teljesen csalódtam, gondolá. Szerencsére ő eltávozott, és Norinát sohasem láttam viritóbban mint most. Hol van az megírva, hogy egy fiatal leány szép arca, s kaczer magaviselete folyvást kedves legyen előttünk? Csak képzélgés vala az egész, mely egy hét alatt természetesen halállal kimult. Mily jó volt mégis, hogy idejekorán beszéltem. Most, mielőtt Kent-Farmból eltávozom, megkérem Norina kezét.

Ó eljött, hogy seeremcsét kísértsen meg hogy mindent megnyerjen, vagy mindent elveszítsen, hogy életét Norina lábához tegye, — de ily fogadtatást nem várt. Szerette őt. Addig várt, míg várhatott. Visszautasíthatja kezét, igaz, — alig várt is egyebet, de végre jobb a bizonyos, mint a bizonytalan.

Mr. Gilbert fogadtatása a Kent családnál olyat volt, minőt csak halandó óhajthat. Sejtették titkát, talán épen tudták is mostani idejövételének célját. Ó igen gazdag volt, s kétségkívül nagyobb állást foglalt el a társadalomban, mint ők: azonban volt e fejedelem e földön, ki méltó lett volna bájos Norinájukhoz?

Ott maradt a theára. Thea után, midőn Eszter néne a konyhán, s a férfiak az udvaron foglalatostkodtak, Gilbert egyedül maradt az első szobában miss Bourdonnal. Norina az ablaknál állott, s a csendes, ábrándos, fehér téli éjbe nézett ki.

Midőn a viszontlátás első meglepetése és öröme elmúlt, Norina igen hallgatag lett. Lelkében Gilbert megérkezése más emléket keltett. Anélkül, hogy megfordulna, látszólagos egykedvűséggel, batorságot vett magának Gilberthez e kérdést intézni:

— Azt hiszem, mr. Thorndyke New-Yorkban van. Láttá őt az utóbbi időben ott?

— Láttam őt gyakran, sőt legközelebb elutazásom napján is láttam. Jelenleg nőszüni szándékozik.

Norina háttal állott Gilberthez, s lábujhegyen lóbálta magát. Ez utolsó szavaknál azonban hirtelen elcsendesült.

— E szándéka különben már igen régi, folytatá mr. Gilbert határozottan; mintegy két év óta már el van jegyezve. Nagy bátyja, ki egyszermind gyámja igen sürgeti a házasságot. Ama fiatal hölgy nagy örökséggel bír, s felette szép. Mondják hogy igen szeretik egymást, s hogy a tavasszal egybekelnek.

Norina nem mozdult, nem beszélt. Siri csend következett, és mr. Gilbert szívét ismét féltékenység gyötörte. Csak szolana már, csak megfordul s engedné láttatni arcát? ki tudja megérteni e leányt?

— Hogyan? sőtétben vagytok, Norry? hallatszott Reuben bátyá hangja, midőn az istállóból bejött. Jer, gyujts világot, s játszá mr. Gilbertnek egy dalt.

Norina azonnal engedelmessé vált. A lámpa fénye egészen ráesett. Ah, minő változás volt a leány arcán!

Alig volt ugyan halványabb mint rendszeren, s arcának csak igen ritkán volt élénkebb színe, azonban ajkain egy kellemetlen érzés kifejezése látszott, mely egész arcát elváltoztatta.

Felnyitá a zongorát és dalolt — dalolt és sokkal jobban játszott, mint ezelőtt bármikor, — dalolt órák hosszai, mindent mit csak tudott — mr. Thorndyke kedvenc dalaival, és nem állott, fel addig míg az óra, mely tizet ütött, nem figyelmeztette, hogy a lefekvés órája elérkezett.

Az ügyész ott maradt éjszakára; de a kellemes vendégszobában, melyben vetélytársai az utóbbi időben lakott, csak igen keveset tudott aludni. Szerette-e Norina Mr. Thorndyket, vagy nem? Oly nehéz a nők felett ítéletet mondani. Minden fiatal leány, a legügyesebb ügyvéd, is képes csalódásba hozni. Ott vergődött fekhelyén, eltelve reményekkel, szerelemmel, féltékenységgel és kétségbeeséssel — a láz legnagyobb fokban erőt vőn rajta.

— Nem viselem tovább e kint, ez volt hirtelen elhatározása. — Holnap nőül kérem őt.

Gilbert Richardnál az elhatározás és kivétel egy volt. Öt percczel később, mintán reggel Norinával találkozott, egy kis sétára kérte fel őt. A nap tiszta, s verőfényes vala, a szánut kellemes és ily sétározás egy new-yorkira nézve ritka élvezet. Akart-e Norina vele menni? Igen, akart, de az ő igen szava egészen érdeklődés nélküli volt. Előrendeltetett tehát a szánka, és tíz óra tájban utnak indultak.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői posta.

A vén hős. Elkésve érkezett; jövő évben tessék újra beküldeni; addig is Isten eltesse „A vén hős szerzőjét, az öreg honvédet!

Erica. Szívesen látóok ezuttal is!

Auspice Benő (Tapolcsány.) Ilyen kísérletezésére nálunk jó auspiciumok nem nyílnak.

Edua. (Helyben.) Azt kérde, hogy szép-e az, ha egy hölgy szivarozik? Nem, szépnek ezt a látványt semmi esetre sem lehet mondani. A cigarettát a más dolog. A kecses, karcu és elegáns cigarettát határozottan jól fest a piczi szájban és bizonyos pikáns zománczozal veszi körül azt, aki szívja. Am a szivar különösen a hatalmas, sötét havanna nincs ebben a szerencsés helyzetben, annál kevésbé, mert férfiasabb dolog, mint a cigarettát és így az ellentét csak annál élesebb. Alig hisszük, hogy akadna férfi, aki abban a pillanatban szeressen bele egy hölgybe, a melyben az egy vastag Aquitásra gyújt avagy pláne szivarszipkát kér. Más kérdés az, hogy szivarozzanak-e a hölgyek? Ha nekik jól esik, miért ne? Akár pipáznak is de talán olyankor, amikor nem látják őket és megszólódnak az nap.

Zene-estélyek.

A Bika kávéházban szerda: Rácz Károly szombat: Magyar Testvérek vasárnap: Veress Tóni.

A „Balaton” kávéházban hetenkint két szer Csütörtökön és Vasárnap csigányzenekarszék.

Az „Angol-Királyné” kávéházában Kedden este Magyar Testvérek. Csütörtök és Péntek este Rácz Károly. Vasárnap felváltva Rácz és Magyar-Testvérek tartanak zene-estélyt.

A „Központi kávéházban” naponta felváltva Rácz Károly és Magyar Testvérek zenekara játszanak.

A „Magyar- király” kávéházban Kedden és Csütörtökön felváltva Rácz Károly és Kiss Béla zenekara tart zene-estélyt. Szombaton este a helybeli 39-ik gyalogezred zenekara játszik

Vasuti menetrend

Érvényes 1899 Október hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczenből indul		V o n a t		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.13	délután	
P.-Ladány	8.15 este	Személyvonat	9.4.	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.5	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.1.	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.	reggel	
Debreczen—M.-Sziget					
Királyháza	5.22 reggel	Személyvonat	10	délután	
M.-Sziget	3.— reggel	Személyvonat	9.50	délelőtt	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	6.46 este	Gyorsvonat	11.18	éjjel	
Szatmár	8.20 este	Tv. sz. sz.	12.46	éjjel	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonat	11.26	délelőtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	délután	
Szerencs	7.— este	"	10.30	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt	
Tisza-Füred	4.16 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess					
N.-Léta—Vértess	8.35 reggel	Vegyesvonat	10.43	délelőtt	
N.-Léta—Vértess	4.21 délután	"	6.15	délután	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délelőtt	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18	délután	

* Min en kedden.
**Csak Tisza-Füredig

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indul	
P.-Ladány	7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.05	reggel	
P.-Ladány	5.14 reggel	Személyvonat	4.06	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.03	este	
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár	7.51 reggel	Személyvonat	4.—	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Királyháza	6.45 este	Személyvonat	1.22	délután	
M.-Sziget	8.56 reggel	Gyorsvonat	4.50	reggel	
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.50	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.21 délután	Személyvonat	9.07	délelőtt	
Szerencs	7.55 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen					
N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyes vonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35	délelőtt	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30		
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.43 délután	"	11.35	délután	

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére

Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott íveket,
ET-, BOR- és ÁRLAPOKAT; DISZMŰVEKET
arany, ezüst és színyomtatásban;

díjazás egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszűzöltetnek!

A papír gyári árban számíttatik.

HIRDETESEKET a kiadásomban naponta megjelendő „DEBRECZENI HIRLAP”-ban legolcsóbban számítva közölteszek.

KUTASI IMRE
könyv- és könyvmdai tulajdonos.

KÖNYVES LONDON

DISZOKLEVELEK 1874

KUTASI IMRE

a legjutányosabb árakon felvállaltatnak.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre kő- és könyvnyomdájában.